

I.A felperesek közti egyszerű pertársaság esetén az egyik felperes perindítást megelőző halála kizárólag a jogképességgel nem rendelkező felperes kereseti kérelme tekintetében alapozza meg a keresetlevél– idézés kibocsátása nélküli elutasítását, illetve a per szerinti megszüntetését.

II.Amennyiben csak a jogerős ítélet meghozatalát követően derül ki, hogy valamelyik felperesnek már a keresetlevél benyújtásakor sem volt jogképessége, úgy sem az elsőfokú, sem a másodfokú bíróságnak nincs eljárásjogi lehetősége a jogerős ítélettel már befejezett per megszüntetése és a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése iránti döntés meghozatalára.

Alkalmazott jogszabályok: rPp. 51. § b), illetve c) pontja, 130. § (1) bekezdés e) pontja , 251. § (1) értelmében Pp. 157. § a) pontja

Győri Ítéltábla Pkf.I.25.061/2020/2.

Az irányadó tényállás szerint az I-LVIII.r. felperesek 2016. február 8. napján nyújtottak be kereseti kérelmet az alperessel szemben sérelemdíj megfizetése iránt. A Tatabányai Törvényszék ítéletével a felperesek keresetét elutasította. A Győri Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, kötelezte az alperest a felpereseknek személyenként 300.000,-Ft kártérítés és 4.000,-Ft másodfokú perköltség megfizetésére.

Az első fokon eljáró bíróság az eljárás jogerős befejezése után, a költségjegyzék lezárását követően a Nemzeti Adó-és Vámhivatal tájékoztatása alapján észlelte, hogy a XII.r. felperes 2014. január 20. napján, az eljárás megindítását megelőzően már elhunyt. A felülvizsgálati eljárás során a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság Pfv.II.21.271/2019/9. számú végzésével megállapította, hogy a XII.r. felperes 2014. január 20-i elhalálzására tekintettel a felülvizsgálati kérelem és a felülvizsgálati eljárás során végzett valamennyi eljárási cselekmény hatálytalan, az ügy iratait a szükséges intézkedések megtétele végett visszaküldte az első fokon eljáró bíróságnak. Indokolásában megállapította, hogy a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 111. § (1) és 112. § (2) bekezdése alapján a félbeszakadás tartama alatt tett minden, a per érdemére vonatkozó bírói rendelkezés, úgyszintén a felek által teljesített minden perbeli cselekmény hatálytalan. Mivel pedig a XII.r. alperes még a per megindítását megelőzően hunyt el, a határozat hatálytalanságát csak az azt meghozó bíróság állapíthatja meg.

Az alperes kérelmet nyújtott be, hogy a törvényszék állapítsa meg, hogy a Tatabányai Törvényszék előtt folyamatban volt elsőfokú eljárás során végzett valamennyi eljárási cselekmény, és az elsőfokú ítélet hatálytalan.

A Tatabányai Törvényszék a fellebbezéssel támadott végzésével az alperes valamennyi eljárási cselekmény, és az elsőfokú ítélet hatálytalanságának megállapítására irányuló - kérelmét elutasította.

Határozata indokolásában kifejtette, hogy a felperesek között nem a Pp. 51. § a.) pontja szerinti egységes pertársaság, hanem egyszerű pertársaság jött létre, hiszen valamennyi felperes a saját személyiségi jogsérelmét állította. Ezért a Pp. 53. § (1) bekezdése szerint az egyik pertárs cselekménye, mulasztása nem szolgálhat a többi pertárs előnyére vagy

hátrányára. Az első fokon eljáró bíróság nem észlelte, hogy a XII.r. felperes már a kereset benyújtását megelőzően elhunyt. Ebben az esetben az ő vonatkozásában - de mivel a felperesek nem egységes pertársak, csakis az ő vonatkozásában – lett volna kötelezettsége a Pp. 130. § (1) bekezdés e.) pontja szerint a keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasítása, hiszen az elhunyt XII.r. felperesnek már nem volt a perindításkor sem perbeli jogképessége. Amennyiben ezt a bíróság a per folyamán észlelte volna, a Pp. 157. § a.) pontja alapján a pert meg kellett volna szüntetnie. A jogerős ítélet meghozataláig azonban ez nem került észlelésre, így a bíróságnak utólag nincs lehetősége már a per megszüntetésére, még a XII.r. felperes vonatkozásában sem, ahogy a többi felperes vonatkozásában sem. Arra sem látott az elsőfokú bíróság jogszabályi alapot, hogy hatálytalanságot állapítson meg, hiszen félbeszakadásra nem került sor, a XII.r. felperes nem a per során hunyt el.

Mindezek miatt az alperes kérelmét elutasította.

Utalt arra, hogy a Kúria végzésében csupán a szükséges intézkedések megtételét írta elő, az elsőfokú bíróság részére kötelezően figyelembeveendő iránymutatással nem szolgált abban a tekintetben, hogy eljárási cselekmények, illetve ítélet hatálytalanságát kellett volna megállapítani.

Az alperes fellebbezésében kérte a végzés megváltoztatását, annak megállapítását, hogy az elsőfokú és másodfokú bíróság előtt folyamatban volt eljárások során végzett valamennyi eljárási cselekmény és meghozott határozat hatálytalan. Másodlagosan kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a per megszüntetését.

Mindenekelőtt kifejtette, hogy az első- és másodfokú bíróság eljárási szabálysértése idézte elő azt az eljárásjogi helyzetet, amely a fellebbezés előterjesztését is indokolta. A kereset érdemi elbírálását kizáró körülmények ellenére került sor a kereset érdemi elbírálására, nem került tisztázásra a felperesek személye, továbbá a perbeli jogképessége.

Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság a Kúria végzésében foglalt iránymutatást megsértve utasította el az eljárási cselekmények és az ítélet hatálytalanságának megállapítása iránti alperesi kérelmet, ezzel pedig a szükséges intézkedések megtételét elmulasztotta. Az elsőfokú bíróság végzésében foglalt értelmezéssel szemben a fellebbezés szerint egyértelmű a Kúria határozatának indokolásában megfogalmazott – nyilvánvalóan a meghozott ítélet és ezzel valamennyi eljárási cselekmény hatálytalanságára vonatkozó – iránymutatás.

A fellebbezés szerint szükségtelen, téves és a Pp-ben foglaltakkal ellentétes az elsőfokú bíróságnak a keresetlevél részbeni elutasításával kapcsolatos okfejtése. A Kúria ugyanis nemcsak a XII. rendű felperes tekintetében, hanem az összes felperesre kiható módon állapította meg a felülvizsgálati kérelem és a felülvizsgálati eljárás során végzett valamennyi eljárási cselekmény hatálytalanságát. A Kúria döntése és iránymutatása kötelezően figyelembe veendő, ezért az elsőfokú bíróság sem hozhatott olyan döntést, amely csak részlegesen érinti a felpereseket.

A törvényszék végzésével szemben a Pp. 130. § (1) bekezdés e) pontja alapján nem egyes kereseti kérelmek, hanem a keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasításának van helye, ha a félnek nincs perbeli jogképessége.

A másodlagos kérelme körében előadta, hogy amennyiben az ítélőtábla a Kúria végzését nem tekinti irányadónak, úgy a Pp. 251. § (1) bekezdése alapján a Pp. 157. § a) pontja szerint a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésének és a per megszüntetésének van helye., tekintettel arra, hogy a XII. rendű felperesként megjelölt személy a keresetlevél előterjesztésének időpontjában nem rendelkezett már jogképességgel.

A felperesek a fellebbezésre nem terjesztettek elő észrevételt.

A fellebbezés az alábbiak szerint nem alapos.

Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság döntésével annak indokaira is kiterjedően maradéktalanul egyetért. A fellebbezésben foglaltakra tekintettel csupán az alábbiakat emeli ki.

A törvényszék által helyesen kifejtett indokok szerint a félnek a per megindítása előtti halála az eljárás Pp. 111. § (1) bekezdése szerinti félbeszakadásának a megállapítását – és értelemszerűen a félbeszakadás jogkövetkezményeinek alkalmazását – nem alapozza meg.

Egyébként a felperesek közti egyszerű – a Pp. 51. § b) vagy c) pontja szerinti – pertársaság esetén az egyik felperes keresetindítást követő elhalálása sem alapozza meg a többi felperes keresetének elbírálása körében kifejtett bírói rendelkezések és a felek által teljesített perbeli cselekmények (egyebek közt az első- és másodfokú ítélet, az alperes felülvizsgálati kérelme) hatálytalanságának a Pp. félbeszakadást szabályozó rendelkezései alapján való megállapítását.

A felperesek közti egyszerű – a Pp. 51. § b), illetve c) pontja szerinti – pertársaság esetén az egyik felperes perindítást megelőző halála, azaz a jogképességének hiánya kizárólag a jogképességgel nem rendelkező felperes kereseti kérelme tekintetében alapozza meg a keresetlevél – Pp. 130. § (1) bekezdés e) pontja szerinti – idézés kibocsátása nélküli elutasítását, illetve a per Pp. 157. § a) pontja szerinti megszüntetését.

Ennek megfelelően ilyen esetben a Pp. 251. § (1) értelmében a másodfokú bíróság is kizárólag abban a részében határoz a per megszüntetéséről és az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezéséről, amely tekintetében a megszüntetés oka fennáll.

Amennyiben csak a jogerős ítélet meghozatalát követően derül ki, hogy valamelyik felperesnek már a keresetlevél benyújtásakor sem volt jogképessége, úgy sem az elsőfokú, sem a másodfokú bíróságnak nincs eljárásjogi lehetősége a jogerős ítélettel már befejezett per megszüntetése és a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése iránti döntés meghozatalára.

A kifejtettek értelmében ilyen esetben, a jogerős ítélet meghozatalát követően a felülvizsgálati eljárás során a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján a Kúria dönthet eljárási szabálysértésre tekintettel a jogerős határozat – részbeni – hatályon kívül helyezéséről és ebben a körben a Pp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 157. § a) pontja alapján a per megszüntetéséről, vagy az első-, illetve a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasításáról.

Utal az ítélet tábla arra, hogy a bíróság – így a Kúria – a Pp. 112. § (4) második fordulata értelmében a félbeszakadás tárgyában hozott határozatot maga is megváltoztathatja.